

KURUL KARARI

Başvuru Numarası	:	-
Toplantı Tarihi/Sayısı	:	17.5.2022/175
Karar Numarası	:	2022/316
Başvuran	:	Resen İnceleme (B. G.)
Başvuran Vekili	:	-
Adres	:	-
Muhatap Kurum/Kişi	:	-
Muhatap Adres	:	-

1. RESEN İNCELEME KONUSU

1. 2015 yılında sosyal medya üzerinden gerçekleştirdiği paylaşım nedeniyle terör örgütü propagandası yapma suçundan 22 ay hapis cezası alan “Huntington” hastası ve yüzde 98 engelli mahpus B. G.’nin, engelliliği sebebiyle standart cezaevi koşullarının kötü muamele oluşturabileceğine yönelik basına ve sosyal medyaya yansıyan iddialar üzerine Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu’nun 23.09.2021 tarihli ve 161 sayılı toplantısında mahpus hakkında aldığı resen inceleme yapılması kararına ilişkindir.

2. RESEN İNCELEME SÜRECİ

2. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından alınan ve B. G. ile ilgili basında ve sosyal medyada yer alan kötü muamele iddialarına ilişkin resen inceleme yapılması kararının ardından ceza tehiri işlemlerinin yürütülmesi için Eskişehir Şehir Hastanesinde bulunduğu öğrenilen B. G., Kurumumuzca oluşturulan heyet tarafından 24.09.2021 tarihinde ziyaret edilmiştir.

3. Eskişehir Şehir Hastanesi idaresi ile yapılan ilk görüşmede, mahpus B. G.’nin hastalığı sebebiyle kendi yaşamını yalnız idame ettiremeyecek durumda olduğu öğrenilmiştir. İdareden B. G.’nin hastanede bulunan mahkûm koşullarında kaldığı, hastaneye giriş yaptığı andan itibaren refakatçi olarak eşi R. G.’nin çağırıldığı, gün içerisinde tehir işlemleri için gereken poliklinik muayenelerinin tamamlanacağı bilgisi alınmıştır. Mahpusun ilk olarak 22.09.2021 tarihinde nöroloji kliniğinde muayenesinin sağlanması amacıyla hastaneye getirildiği, 23.09.2021 saat 14.56’da ise hastaneye yatışının yapıldığı ve hastaneye ring aracı ile getirildiği aktarılmıştır.

4. İdare ile yapılan görüşme sonrası heyet tarafından B. G.’nin bulunduğu mahkûm koğuşuna gidilerek mahpusun sağlık durumu ve koşulları ile ilgili bilgi alınmıştır. Görüşmede, mahpusun tek başına iletişim kuramadığı heyetçe görüldüğünden refakatçisi olan eşi ile görüşme yapılmıştır.

5. G.’nin eşiyle yapılan görüşmede, eşinin hastalığı nedeniyle vücudunda hızlı ve sürekli kasılmalar gerçekleştiğinden tek başına hayatını idame ettirecek durumda olmadığını dile getirmiştir. Eşinin Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumuna yeni giriş yapması nedeniyle karantina koğuşunda tutulduğunu, burada tek başına yemek yiyemediğini, hastalığından kaynaklı olarak gıdaya fazlaca ihtiyaç duyduğunu, mahpusun evde 24 saat bakımının kendisi tarafından üstlenildiğini ifade etmiştir. Mahpusun hâlihazırda tutulduğu Eskişehir Şehir Hastanesi koşullarından memnun olduğu, yemeklerin zamanında sağlandığı, tedavilerinin düzenli yapıldığı öğrenilmiştir. Ziyaret heyetinin gözlemi, hastanedeki tutulma koşullarının engelli bir birey için uygun olduğu yönündedir. Bununla birlikte, odada bulunan banyodaki muslukların çevirme ile değil sertçe basarak açılması nedeniyle hasta kişinin tek başına açamayacağı şekilde olduğu mahpusun eşi tarafından dile getirilmiş ve ziyaret heyeti tarafından da gözlemlenmiştir.

6. İdareden mahpusun hastaneye ring aracı ile geldiği, bu süreçte kelepçe kullanılmadığı; ancak

hastanede poliklinik muayenelerine götürülürken sedyeye kelepçelendiği bilgisi alınmıştır.

7. İdare ile yapılan son görüşme sonrası ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Ziyaret sonrası 26.10.2021 tarihli ve 4804 sayılı yazı ile Adli Tıp Kurumu ve Eskişehir Şehir Hastanesinden mahpus B. G.'nin tutukluluğuna engel teşkil edebilecek hastalık haline ilişkin sağlık kurulu raporu, engelli raporu ve konu hakkında yapılan işlemlere ilişkin bilgi, belge ve değerlendirmelerin Kurumuza iletilmesi talep edilmiştir.

9. Eskişehir Şehir Hastanesi'nin 23.11.2021 ve ... sayılı yazısında:

a) Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı Taşra İlamat Masasının 13.04.2015 tarih ve 2014/... İlamat, sayılı yazıları gereğince, hükümlü B. G.'nin cezasının 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesi gereğince tehirinin gerekip gerekmeyeceğinin, resmi sağlık kuruluşlarından mahkûmlara ayrılan bölümlerde cezasının infazına devam olunup olunamayacağına, hükümlünün maruz kaldığı ağır bir hastalık ve sakatlık nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirip ettiremeyeceğinin, cezasının infazının cezaevinde infazı halinde hayati bakımdan bir tehlike arz edip etmeyeceğinin, cezasının infazı halinde hayati bakımdan bir tehlike arz ediyor ise cezasının infazının geri bırakılmasının gerekip gerekmediğinin, cezasının ne kadar tehir edilebileceğinin, hükümlünün rahatsızlığının T.C. Anayasası'nın 104/2-b maddesinde yazılı sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hali niteliğinde olup olmadığının, gerekçeli rapor ile tespit edilmesi, buna dair tüm maddelerde belirtilen hususların net olarak sağlık kurulunca rapor düzenlenerek Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı İnfaz Bürosuna ivedi gönderilmesi gerektiği bildirilerek, mahpusun jandarma nezaretinde Eskişehir Şehir Hastanesine geldiği,

b) B. G.'nin hastaneye ilk başvuru tarihinin 22.09.2021 olduğu ve nöroloji kliniğinde muayenesinin yapıldığı, 23.09.2021 tarihinde yatış kararı verildiği ve refakatçi olarak eşi R. G.'nin belirlendiği, 24.09.2021 tarihinde poliklinik muayenelerinin yapıldığı, yapılan muayeneleri sonucunda 24.09.2021 tarih ve ... sayılı Heyet Raporu ile depresif bozukluk ve tedavi ile işlevselliği düzelen Huntington tanılarını aldığı, hakkında;

- Ceza tehiri gerekir.
- Ceza infaz kurumunda hayatını yalnız idame ettiremez.
- Sürekli hastalığı vardır.
- Sakatlığı ve kocama hali yoktur.
- 6 ay cezasının tehiri uygundur.

kararının verildiği aktarılmıştır.

c) Mahpusun ceza erteleme işlemleri için İstanbul Adli Tıp Kurumuna sevk edildiği, 29.09.2021 Çarşamba günü Adli Tıp Kurumuna götürülmek üzere infaz koruma memurları ve jandarma eşliğinde hastaneden çıkarılarak taburcu edildiği ifade edilmiştir.

d) Mahpusun Adli Tıp Kurumunda gerçekleşen muayenesinin ardından Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 08.10.2021 tarihli ve 2021/... sayılı yazısı gereğince bu aşamada hükümlünün ceza infaz barındırılmasına imkân olmadığından hakkında İstanbul Adli Tıp Kurumunca verilecek karar ya da rehabilitasyon merkezine nakledilinceye kadar Şehir Hastanesi mahkûm koğuşunda kalması hususunda gereği Eskişehir Şehir Hastanesi Baştabipliğinden talep edilmiştir. Bunun üzerine tekrar yatışı yapılan mahpus, 11.10.2021 tarihinde Adli Tıp Kurumunun kararı üzerine taburcu işlemi yapılana kadar hastanenin mahkûm koğuşunda kalmıştır.

10. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, 04.11.2021 tarihli ve 2021/... sayılı yazısının ekinde Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığının B. G. hakkındaki 29.09.2021 tarihli ve ... sayılı yazısı gereğince Adli Tıp 3. İhtisas Kurulu tarafından hazırlanan 06.10.2021 tarihli ve ... No.lu mütalaasını sunmuştur. Buna göre:

“a) Kişinin 29.09.2021 tarihinde Adli Tıp Kurulunda yapılan muayenesinde; Şuur: açık, koopere, büyük oranda oryante, unutkanlığı olduğu, muayene sırasında istenenleri anlayıp yerine getirebildiği, ...

Denge ve yürüyüş: yaygın istemsiz hareketleri nedeniyle yardımla ayağa kaldırıldığı ve destekle düz zeminde yürütüldüğü...Yorum; unutkanlık ve koreik istemsiz hareketler gözlemlendiği, istemsiz hareketleri nedeniyle ellerini kullanmakta ve yürümekte güçlük yaşadığı, Gözlem İhtisas Dairesi Psikolojik Tetkikler Şubesi'ne ait 29/09/2021 tarihli psikometrik değerlendirme sonuçlarında; kişinin istemsiz hareketler nedeniyle el kullanımında güçlük yaşaması dolayısı ile çizim testleri uygulanamadığı, ... Genel Yorum; MMT testindeki toplam skor 9/30'dur, kişinin kişisel bilgileri korunmakta aktüel bilgileri yetersiz olduğu, zaman oryantasyonu bozuk, mekân oryantasyonu kısmi, kişiye oryantasyonu olduğu, basit dikkati zayıf olduğu, geri sayım performansları kişinin dikkatini sürdürme ve mental kontrol becerilerinin bozuk olduğunu gösterdiği,

b) Sonuç olarak: Huntington hastalığı tanısı olduğu bildirilen ve Kurul muayenesinde ileri düzey hareket bozukluğu olduğu tespit edilen ... oğlu 1966 doğumlu B. G.'nin dosyadaki mevcut belgeleri ve Kurul muayene bulgularına göre hâlihazırda;

- T.C. Anayasası'nın 104'üncü maddesinde belirtilen sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hali kapsamında değerlendirilmediği,

- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16/2'nci maddesi kapsamında değerlendirilmediği,

- 6291 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile değişik 5275 sayılı Kanun'un 105/A maddesinin 3-B fıkrası kapsamında değerlendirildiği, hayatını yalnız idame ettiremeyeceği,

- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16/6'ncı maddesi kapsamında değerlendirildiği, hayatını yalnız idame ettiremeyeceği, ayrıca aynı maddede sözü geçen "toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturup oluşturmayacağı" değerlendirilmesinin adli tıbbi bir konu olmadığı oy birliği ile mütalaa olunur."

kararı verilmiştir.

11. İstanbul Adli Tıp Kurumu 3.İhtisas Kurulunun 06.10.2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkında Kanun'un 16/6'ıncı maddesi kapsamında değerlendirildiği, 1 yıl süre ile cezasının infazının tehirinin uygun olduğu bildirildiğinden, Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı Ağır Ceza İlamat Masasının 11.10.2021 tarih ve 2021/... ilamat sayılı yazıları ile hükümlünün cezasının infazının 1 yıl süre ile İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 3.İhtisas Kurulu'nun 06.10.2021 tarihli ve ... karar sayılı raporunun karar tarihi baz alınarak 06.10.2022 tarihine kadar ertelenmesine karar verildiğinden hükümlü 11.10.2021 tarihinde salıverilmiştir.

12. Resen incelemenin sonuçlandırılması için 01.04.2022 tarihinde Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığına ve Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne yazı yazılarak eksik bilgi ve belgeler ile B. G.'ye ait infazın geri bırakılması kararını içeren dosyası talep edilmiştir. 04.04.2022 tarihinde Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığından, 07.04.2022 tarihinde de Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden talep edilen bilgi ve belgeler Kurumumuza ulaşmıştır.

3. İLGİLİ MEVZUAT

13. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" başlıklı 17'nci maddesine göre: *"Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz."*

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir: *"Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar."* AİHS'nin 3'üncü maddesi şöyledir: *"Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tâbi tutulamaz."*

15. 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un

“İnfazda Temel İlke” başlıklı 2’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre “Ceza ve Güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”

16. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi” başlıklı 16’ncı maddesi şu şekildedir:

“(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar Türk Ceza Kanununun 57’nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler cezaevinde geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen geri bırakma kararı, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca verilir. Geri bırakma kararı, mahkûmun tâbi olacağı yükümlülükler belirtilmek suretiyle kendisine ve yasal temsilcisine tebliğ edilir. Mahkûmun geri bırakma süresi içinde bulunacağı yer, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Mahkûmun sağlık durumu, geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca veya onun istemi üzerine, bulunduğu veya tedavisinin yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca, sağlık raporunda belirtilen sürelerle, bir süre bulunmadığı takdirde birer yıllık Dönemlere göre bu fıkroda yazılı usule uygun olarak inceletirilir. İnceleme sonuçlarına göre geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca, geri bırakmanın devam edip etmeyeceğine karar verilir. Geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, mahkûmun izlenmesine yönelik tedbirler, bildirim yapıldığı yerde bulunan kolluk makam ve memurlarınca yerine getirilir. Bu fıkroda yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde geri bırakma kararı, kararı veren Cumhuriyet Başsavcılığınca kaldırılır. Bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurulabilir.”

17. Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında 26.01.2017 tarihinde imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleriyle Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol’ün 2020/133 sayılı karar (Üçlü Protokol) 33’üncü maddesinin birinci fıkrasına göre “Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklular, yatarak tedavi edilmeleri gerektiği takdirde, o hastanede bunlara tahsis edilen hükümlü koğuşuna yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hastanede hükümlü koğuşu olmadığı takdirde, jandarma tarafından gerekli güvenlik tedbirleri alınarak oluşturulacak geçici hükümlü koğuşlarında tedavileri tamamlanır.”

18. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin (1) bendinde, Kurumumuzun “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

4. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

19. Özgürlüğünden mahrum bırakılan hasta ve engelli kişiler için insan onuruna uygun tutulma koşullarının gerçekleştirilmesi bir gerekliliktir. İşkence ve kötü muamelenin önlenmesi yükümlülüğü, bu kişilere yönelik doğrudan ve dolaylı muamelelerin yanı sıra insani koşullarda tutulma koşulunu da kapsamaktadır.

20. 5275 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddi ve manevi koşullar altında çektirilir.” hükmü engelli ve hasta mahpuslar için de geçerli olmakla birlikte alıkonulma yerlerinde engelli ve hasta bireylere uygun önlemlerin alınması

yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir.

21 Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM)'ne göre AİHS'de özgürlüğünden mahrum bırakılan ve hastalığı olan kişilerin durumlarına ilişkin özel bir hüküm bulunmasa da hasta olan bir kimsenin özgürlüğünden mahrum bırakılmasının, Sözleşme'nin 3'üncü maddesi uyarınca sorunlara yol açabileceği göz ardı edilemeyecektir (AİHM, Mouisel v. Fransa, B.No: 67263/01,14/11/2002 § 38).

22. AİHM kararlarında, hukuka uygun olarak özgürlüğü kısıtlanan herkesin insan onuruna uygun tutukluluk koşullarına sahip olma hakkı bulunduğu, verilen cezadaki utandırma ve ıstırapın meşru bir ceza biçiminde kaçınılmaz olarak var olan utandırma ve ıstırapın ötesine geçmesi durumunda insanlık dışı ve aşağılayıcı ceza teşkil edebileceği değerlendirilmektedir (Kudla v. Polonya, B. No: 30210/96,26.10.2000, §94). Bir cezanın aşağılayıcı veya insanlık dışı muamele teşkil edip etmediğinin değerlendirilmesinde konuyla ilgili koşulların bütünü ve özellikle cezanın niteliği ile bağlamı ve infaz koşulları göz önüne alınacaktır (Tyreer v. Birleşik Krallık, B. No: 5856/72, 25.04.1978, §30).

23. AİHM ayrıca, AİHS'nin tutuklu bir kimsenin sağlık gerekçesiyle serbest bırakılması için hiçbir "genel zorunluluk" getirmediğini, ancak doğal olarak ortaya çıkan fiziksel ya da ruhsal rahatsızlıklardan kaynaklanan acının, yetkililerin sorumlu tutulabileceği tutulma koşullarından dolayı artması ya da artma riski bulunması halinde bu durumun AİHS'in 3'üncü maddesi kapsamına girebileceğini belirtmektedir (Mouisel v. Fransa, B. No: 67263/01.14.11.2002, § 38-40).

24. Engelli ya da ağır hasta konumdaki bir kişi hakkında resmi makamlarca tutuklama kararı verilmesi ile ilgili bir diğer AİHM kararında; ulusal makamların engelli bir kişiyi tutuklamaya veya tutukluluğunu sürdürmeye karar verdiklerinde, tutulma koşullarının hastalığının özel ihtiyaçlarına uygunluğunun ciddi şekilde incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir (Price v. Birleşik Krallık, B.No: 33394/96, 10.07.2001 § 25).

25. Resen incelemeye konu olayda Huntington hastası, yüzde 98 oranında engelli raporu bulunan mahpus B. G., istinaf mahkemesi kararıyla cezasının kesinleşmesi üzerine Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumuna götürülmüştür. Basına ve sosyal medyaya yansıyan iddialar üzerine Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından alınan 23.09.2021 tarihli kararla B. G. hakkında resen inceleme başlatılmıştır.

26. B. G., 20.09.2021 tarihinde Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumuna getirilmiş, 21.09.2021 tarihinde mahpusun 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesi gereğince ceza tehirinin gerekip gerekmeyeceğinin gerekçeli rapor ile tespit edilmesi amacıyla Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığının talimatı ile 22.09.2021 tarihinde muayene olmak için Eskişehir Şehir Hastanesine getirilerek 23.09.2021 tarihinde hastaneye yatışı gerçekleştirilmiştir. 24.09.2021 tarihinde poliklinik muayenelerinin tamamlanması üzerine mahpus taburcu edilmiş ancak Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan 04.04.2022 tarihli ve 2022/... sayılı yazıdan edinilen bilgilere göre mahpusun Adli Tıp Kurumunda gerçekleştirilecek muayenesine gidene kadar Cumhuriyet Savcısının sözlü talimatı ile mezkûr hastanenin mahkûm koğuşunda kalmasının uygun bulunduğu görülmüştür.

27. 23.07.2020 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hastanesinden alınan ve yüzde 98 engelli olduğunu gösterir süresiz Engellilik Sağlık Kurulu raporunda B. G.'ye ilişkin:

Nörolojik açıdan "2015 yılında Huntington tanısı almış, yemeğini yakını yediriyor, sıvıları yutmakta zorlanıyor, konuşmakta zorlanıyor, destekle tuvalete gidiyor, zaman zaman idrar kaçırma mevcut, uyuyamama şikâyeti mevcut" teşhisi ile Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon açısından "5 yıl önce Huntington hastalığı tanısı konulmuş, Nöroloji bölümünce takipli, destekle ambule oluyor, ancak düz zemin/yardımla ayağa kalkıyor, kendi yemeğini katırsa dökerek yiyor, sulu yemekleri eşi yediriyor, yutmasında sıkıntı var, üst ekstremit ve alt ekstremit atipikdistrofi atakları sürekli var, ince beceri yok, kendi bakımında ellerini kullanamıyor." teşhislerine yer

verildiği görülmüştür.

28. Eskişehir Şehir Hastanesi ve Adli Tıp Kurumundan alınan, mahpusun hastalık ve engellilik durumunu gösterir bilgi ve belgeler dikkate alındığında, mahpusun 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16/6'ncı maddesi kapsamında değerlendirildiği yani "sürekli hastalık halinin bulunduğu" ve hâlihazırdaki durumunda bir ceza infaz kurumunda hayatını devam ettirmesinin olası olmadığı anlaşılmaktadır.

29. Her ne kadar AİHM'in yukarıda zikredilen kararlarında geçen "ulusal makamlar, engelli bir kişiyi tutuklamaya veya tutukluluğunu sürdürmeye karar verdiklerinde, tutukluluk koşullarının hastalığının özel ihtiyaçlarına uygunluğunu ciddi şekilde incelemelidir" ilkesine mahpus hakkında tutuklama kararı verilirken uyulmamış olsa da mahpus Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumuna geldiği 20.09.2021 tarihinden sonra hemen ertesi gün 21.09.2021 tarihinde mahpusun 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 16.maddesi gereğince tehirinin gerekip gerekmeyeceğinin, resmi sağlık kuruluşlarından mahkûmlara ayrılan bölümlerde cezasının infazına devam olunup olunamayacağına, hükümlünün maruz kaldığı ağır bir hastalık ve sakatlık nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettirip ettiremeyeceğinin, cezasının infazının cezaevinde infazı halinde hayati bakımdan bir tehlike arz edip etmeyeceğinin, cezasının infazı halinde hayati bakımdan bir tehlike arz ediyor ise cezasının infazının geri bırakılmasının gerekip gerekmediğinin, cezasının ne kadar tehir edilebileceğinin, hükümlünün rahatsızlığının T.C. Anayasasının 104/2-b maddesinde yazılı sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hali niteliğinde olup olmadığına, gerekçeli rapor ile tespit edilmesi için Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığının talimatı ile Eskişehir Şehir Hastanesine resmi yazı yazılmıştır.

30. Mahpus 22.09.2021 tarihinde muayene olmak için hastaneye getirilmiş, 23.09.2021 tarihinden itibaren Eskişehir Şehir Hastanesine yatışı gerçekleştirilmiştir. Eskişehir Şehir Hastanesinde ve Adli Tıp Kurumunda işlemleri tamamlanana kadar hastanenin mahkûm koğuşunda kalmıştır. Mahpusa bu süre boyunca refakatçi olarak eşi R. G. eşlik etmiştir. 11.10.2021 tarihinde Adli Tıp Kurumunun "6 ay tehiri uygundur." onaylı raporu üzerine Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığınca hastaneden çıkış işlemleri gerçekleştirilmiştir.

31. Yukarıda sayılan hususlardan hasta ve engelli mahpusun engel durumunun araştırılması ve eğer varsa alıkonulduğu yerde tutulmaması için gerekli çabaların ivedilikle ve özenle gösterildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda somut olayda Anayasa'nın 17'nci maddesi ve AİHS'nin 3'üncü maddesi hükümlerine aykırı davranıldığına söylemenin yerinde olmayacağı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlali olmadığı kanaatine varılmıştır.

5. KARAR

1. Resen inceleme sonucunda KÖTÜ MUAMELE YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

17.05.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Aليşan TIRYAKI
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi
(Raporlu)

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi